

Landskap: ÅNGERMANLAND Upptecknat av: J.A.E-n.
Härad: Nora tlg. Adress:
Socken: Nora Berättat av:
Uppteckningsår: 1920 Född år i

Uppteckningen rör

Lekar pantlösning, kraftprov och konststycken
Blåsa ut ljuset

1
-23

23 Sid.

2016

JUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

1

Uppf. av

effer

Utmärkningar:

2016

i.

23

Lekar för begränsat antal deltagare,
pantläsningar, kraftprov och konststygeln.

M:O 331 - 409.

Barnen reknaide på knapparna: Änka, Fränke,
fröken, #/#h Fru.....
887.

Björndansen.

En stiger på knän och händer. En annan
lägger sig ovampå vänd åt motsatt håll.
Den undre står nu sittne armar omkring den
övres vaktiv, och den övre/s omkring den
undres. Nu lyfta de varandra merkropp
omväxlande, samtidigt svänga de den åt
sidan, så de-t blir en dans.

352.

JUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

Bläss ut ljuset.

Man slår vad med en, att man skall kunna sätta en ljusstake med ett brinnande ljus i på så till att den ej skall kunna blåsa ut det. Han går naturligtvis in på vadet. Då sätter man ljuset på kvid dennes huvud.
353.

Bocka för lungen.

Man pekade på en persons bröst.

Denne såg ned, och hade "bockat".

354.

Bryte him.

Två sätta sig emot varandra på var sin sida av ett bord. Båda sätta höger armbåge på bordet och taga ihop händerna. Sen bryta de åt sidan.

Nora socken.
J.A.E-N. 1920.

355.

2046
JUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

Bytta tröstarn. Man var två och tog var sitt grässtrå, från blomman till första leden, och drog det försiktigt ur bladslidet. Sedan strök man det försiktigt mellan pekfingret och tinnens naglar, så saften ur strået samlade sig ytterst på strået. Nu fördes båda stråen med saftdropparna intill varandra. Den som fick båda dropparna på sitt strå, hade vunnit.

Mora socken.

J.A.E.n. 1920.

Den sändlösa kedjan.

Man tar ett papper och läter en av de närvärande skriva dit namnet på en pojke, så väljer men in det och läter en annan skriva dit namnet på en flicka, så väljer man in det, och en annan får skriva vad prästen säger om partiet, sedan en vad far, vad mor, vad folket, vad bröder och systrar säger o.s.v.. När det är färdigt, läser man upp det.

Mora socken.
J.A.E.n. 1920.

357.

De stö gju blest-e brusen där
brättbacke. Detta smålle man säga
fort och fallfritt.

Nora socken.
J.A.B.-n. 1920. 358.

Draga hanske.

Eva taga ihop fröger hand, så fing-
rarna komma bakom tummen, sen draga de
åt var sitt frälle.

Nora socken.
J.A.B.-n 1920. 359.

Draga timmerstockar.

Man går till en dörr och trycker huvu-
det hårt emot den /ansiktet/ och drar
upp och ned. 360

JUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

Dra hank.

Man tog en ring & vände aldrig kring
knöt ihop en rem, så tog man i med var
sin hand och drog./nytters i hanka //

Mora socken.
J.A.B.n. 1920. 361.

Dra kankspärk.

Man tar en svängrem eller ett städigt
rep och knyter ihop det bildar en ej för
stor ring.Två ställer sig nu fyrfota på
golvet med huvudem mot varandra, så lägg-
es remmen över halsarna och do dra åt
var sitt håll. 362.

Dra slättkäpp.

Man tar en käpp håller i var sin
ända med ena handen.Sedan drar man
åt var sitt håll.Ilen, som släpper
käppen,tappar.

Mora socken.
J.A.B.n. 1920. 363.

LUNDs UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING

Btu ~~KTFY~~ kraftröv.

En lägger sig på golvet med fötterna mot väggen och håller sig rakt och styr, som en pirne. En annan skall nu, genom att fåtta den liggande under nacken, rätta upp denne mot väggen.

Nora socken.
J.A.E-n. 1920. *366*

Få se vilken gudmor du har, sade man, och ~~knyxknyx~~ lade en hand mot vardera kinden på personen och tryckte ihop munnen från sidorna.

Nora socken.
J.A.E-n. 1920. *366*

Gala under stolen.

Man skall taga vatten i munnen och lägga sig ned huvudet under en stol och gala.

Nora socken.
J.A.E-n. 1920. *366*

tre kråka mat.

En lägger högra handens pek- och längsfinger över motsvarande vänstra, så att en öppning bildas. Mataren skall nu sticka pekfingret i denna öppning,
Nora socken.
J.A.E.n. 1920.

368
Göra ingenting.

Man sätter högra handens tunne mot vänstra handens lillfinger och höger lillfinger liksom-dant mot vänster tunne. Sedan släpper man ena tunnen och lillfingret från varandra och för dem förbi de som hålla ihop och tar ihop dem igen. Så gör man med omväxlande med båda fingerparen.

Nora socken.
J.A.E.n. 1920.

Hitta å tappe.

En går och ger en sak, som en av deltagarna skall ha tappat. En annan går och säger, vem som hittat det och vad han trodde att det var.

369

JUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

Huru många slag är det i läppen? såade man, när man stod och såg på en läpp. Den tillfrågade trodde att man menade material och rölnade. Då fick han litet många slag av klippen, som han kallmat till. 370,

Hälsa på vem.

En raklarmad stol lägges omkrull med karmen upp, och ett lämpligt skynde lägges över, så en längsbänk bildas. Innan dess hänger, som ej känner till leken, grätt ut.

En sätter sig in på den städiga delen av stolen och en av utomännen kallas in.

Denne bjudes att sitta på den andra ändan av bänken. När han satt sig, så kommer om och bjuder de två på ett glas vatten.

Nora socken.
J.A.B.-n. 1920.

371.

Hängleken.

En stiger fram på golvet och en annan ser efter, så han ej tittar bakom sig.

Den förre säger: Jag hänger, jag hänger.

Den andre frågar, i det han pekar på en deltagare av motsatt kön: Hänger du för den där? Blir svaret jålande, så går den utpelade och ställer sig framför. Sedan säger han som den förre, så fortgår det. Nöra socken.

J.A.E-n. 1920.

372.

Klurssning

var en slags lotteritning. Man knöt en knut på ena näsdukssnibben. Sedan tog en alla snibbarna i handen och höll ihop dem, så ej knuten synes. Så drog man. Det som fick knutten vann, eller förlorade, berörde på vad man klunsade om.

Nöra socken.

J.A.E-n. 1920.

Krypa under käppen. Man tar en
käpp, dess kortare, ju svårare blir
konstsnycket, ställer den med ena
ändan mot golvet, fattar med ena
kända handen på dess övre ända och
med den andra på dess nedre, vila golv-
et, båda tummarna välvd med åt. Man
Nora socken.
J.A.B.-A. 1920.

374.

Lappdansen.

TVÅ STÅ emot varandra och taga ihop händerna, så vrilda de sig, den ene åt vänster och den andre åt höger, så deras huvuden komma under armnarna, och de sno runt med så hård fart som möjligt. 375.

Lappdrämmen.

EN TAR EN ANNAN PÅ XIN SIN RYGG, så den som sitter på ryggen har händerna om den andres hals, och den senare har armnarna omkring den sittandes ben. Han skall nu genom hastiga rörelser få den sittande att skaka så mycket som möjligt. 376.

Lappstilten.

Man tar en annans hand i sin, så man får litet av fingerspetsarna att stödja fram i öppningen mellan ens egen tumme och pekfingrar. Sedan gnuggar man hårt med den andra, flata, handen på fingerspetsarna. 372.

Luspecka.

Man knöt händerna, men hade tummen utspärrad, med den stötte man mot bröst eller armar på den man "peckar". 376.

Lyfta lästknippan.

Man tog ett rep och band om ena foten. I den sedan stod man på båda knäna, så lade man repet över ena axeln och drog upp benet från golvet, sedan skulle man försöka stiga upp.

Mora socken. 374.

J.A.B-n. 1920.

Lytta upp en person från golvet, och

Lägga honom på sin axel.

En lägger sig framstöpa på golvet och lägger hufvudet mot en livlös massa.

Den andre tar nu omkring honom med båda armarna vid hans midja och söker att få honom på sin axel.

Nora socken. J.A.E.n. 1920. J.S.

Lägga händer.

Man är fyra eller fem personer, så lägger man sin hand på ett bord eller en stol, en annan lägger sin hand ovanpå, så den tredje sitter dit den andra i samma ordning. Sedan tar den understa bort sin och lägger den överst, och så undan för undan, man kan då sätta upp en siffra, den som drar den har vunnit.

Nora socken. J.A.E.n. 1920. J.S.

Mata gräss.

Man tar en pinnstol och ställer sig, en pojke och en flicka, på var sida.

De får få en tidöring, som de skola med mannen skifra varandra mellan karmens pinnar, en ring fram och åter mellan alla pinnar.

382.

Högsjö socken.
J.A.H-n. 1920.

Märka näsan.

En skall taga sot på tungan och siksöka få det på mässpetsen.

383.

Preka Sylta.

Man tar en kapp om närmare två alnars längd och lägger den på ryggen, så tar man armarne bakom dem, sånnas så den kommer att ligga i armkrukarna. Under det man så häller armarne på bröstet, skall man lägga sig på golvet och sedan stiga upp.

384.

Norr socken.
J.A.H-n. 1920.

presentere herrskape.

Fan går omkring och ger namn åt deltagarna, namn endast av de någon av de närvarende, en annan ger namnet på en sak. Så får en stiga upp och bjuda armen åt den han fått och säger t. ex.: Jag får lov att för er presentera min rästmö.

385.

Romphole.

TVÅ LÄGGA SIG PÅ GolvET, raklänga, med fötterna åt motsatt håll och bredvid varandra, så ~~lä~~ taga de armarlek, sedan föra de det ben, som de ha närmast varandra, så långt upp och bakåt, att de ~~tur~~ få dem bakom varandra. De söka nu kasta ivig varandra.

386.
Rätta på knapparna.

Nippa, nappa, stule knappa, ärligt köpt.

387.
Nora socken
J.A.B-n. 1920.

Räkna åren.

Mari tar en halsduk och viker ihop den, så matar man över bröstet, armarne, och skuldorna, sist över ögonen, så föremålet för mätningen blandas och trycker då en lätt kyss på dess mun.

Häggdångers socken. 388
J.A.B-n. 1920.

Segla.

två taga ihop med kröpta fingrar så händerna halta ihop som två krokar. De sträcka på armarna, med hastiga små kryckan åt samma håll få de foterna att glida, så de kommer i en hastig, svängande, rörelse.

Se sju stjärnor genom en rockärm.

Den utsedde lägger sig på golvet med ansiktet upp, och en rock lägges över honom, så att han kan se genom rocken. Då tar man vatten i en skop och slår ner genom armen.

Nora socken. 370
J.A.B-n. 1920.

Sitta utan stol.

En sitter sig på en stol, en annan sätter sig i hans knä, en tredje i denneso.s.v., så de bilda en fullständig cirkel. När ringen nätt ihop, så tar den förste bort sin stol och sätter sig på den sistkommes knä.

Nora socken.
J.A.E-n. 1920.

Sko hästen.

Två står mitt emot varandra. Den ene skall sko och den andre är häst. Den förra står och liksom mal med den ena knutna näven på den andre. Hästen skall nu sätta fram sin ensa knutna näve tätt framför den andres. Denne försöker då att slå honom. Lyckas det, så får han sko.

Nora socken.
J.A.E-n. 1920.

 372

Slå en slant genom stolen.

Man tar två alldeles lika slantar.

En har man gönd mellan fingrarna på den hand, som är under stolen, den i vîsar man upp. Så slår man till med dem, men ställer så den slanten kom- mer mellan fingrarna och vîsar dem.

Andra.
Säbrå socken. 373.
J.A.B-n. 1920.

Slå flathand.

Två stå emot varandra. En håller ut sitt flata hand, och den andre slår med sin flata hand. De slå varannan.

Gång. 374.

Slå larull.

Man sitter två emot varandra och slår först Bada händerna på sina knän, sedan slår den ene sin högra hand mot kamraterns vänstra och den vänstra mot den högra, så ner på knäet igen, sedan mot den andre, vänster mot vänster, höger mot höger, enk i sänder. Man kan variera efter behag med sätten.

Nora socken. 375.
J.A.B-n. 1920.

Stå sot genom stolen.

Man tar oförnäkt sot under nageln på ena handen. Kven i den andra handen skall man ha sot. Handen med sot under nageln häller man under stolstötten, och med den andra slår man till kraftigt ovampå sitten, samtidigt skrapar man med det sotade fingret så det kommer sår i socken. Mer sot under.

J.A.E-n. 1920.

396

Smaka bröllopsmaten.

En leken invigd tar en tesked, som han tar full med krossat socker. Nu uppmanas den, somkallix skall smaka bröllopsmaten, att stiga fram och göra sig beredd att mottaga skeden i munnen. Men just då skeden är alldeles vid hans mun, så drar givaren den tillbaka och stoppar den i sin egen mun.

Nora socken.
J.A.E-n. 1920.

397

Sticka ut skomakarn ögat.

Man binder för ögonen på en av deltagarna, som ej känner till experimentet. Man har så en katt till hand och för den "blindes" pekfingrar under dennes svans.

Nora socken.
J.A.E-H. 1920.

Stiga upp med en kar på ryggen.

En lägger sig framstupa på golvet. En annan framstupa ovanpå och håller ^{under} ~~under~~ rak och styr. Den undre skall nu stiga upp med horrom.

Nora socken.
J.A.E-H. 1920.

Stiga över halmstrå.

Man slår vad med en, att man skall lägga ett halmstrå på golvet, så han ej skall kunna stiga över det. Han tveklar på det. Man lägger det tätt intill väggen.

Nora socken.
J.A.E-H. 1920.

Taga en slant från en kull-lagd stol. Men tog en rakkarmad stol och lade den med karmen mot golvet.

Lade så en slant på karmen. Sedan skulle man endast välända på karmen. Sedan och med kroppen utsträckt, söka sänka sig ner, så man kunde taga slanten med munnen.

Höf.

Ega Taga supen.

Man skall sätta sig på en flaska, så man villar endast på den, ingenting får bröra golvet. Så får man en flaskta med vatten och ett glas. Man skall nu slä vatten i glaset och dricka. *Höf,*

Torka mattan.

Man slår vatten på mattan och om får sätta sig straxle över det. Han får så en kniv i var hand med vilka han hakkar i vattnet. Trots detta påstår man, att man skall kunna torka upp vattnet. Man tar i hans ber och drar honom över vattnet.

Nora socken.

Höf.

J.A.E.-H. 1920.

Träde på näljen.

Den, som skall tråda på näljen, sätter sig på en flaska och håller upp benen från golvet. Han får så näl och tråd och söker att utföra uppdraget.

Hoff

Understolen.

Man sitter på stolar runt golvet. En sitter på en mindre stol mitt på golvet. En annan går omkring till denne skal ni var och en visa ett omdöme om den, som sitter på understolen.

Man går då fram till denne, som då säger: Jag undras, jag undras. Vad undras du på? Jag undras över vad folk säger om mig. Då talar budbäraren om vad folket sagt, utan att nämna namn.

Den, som varit värst, får nu "undra".
Nora socken.
J.A.E.n. 1920.

405.

Vem som ha sätte näst smör.

Man knäpper ihop varandras händer och bryter händerna bakåt på motståndaren. Man gjorde likt för att få flickorna att tala om vilken frästman de hade. *Höf.*

Väga salt.

Två stå med ryggen mot varandra. De föra armmarna bakåt, så de taga inom varandras armkolvar. De böja sig så i tur och ordning framåt framåt med överkroppen, så den andre höf kommer att ligga i vägrat ställning.

Är sniden hemma?

Man tar med turnen och pokflingret om näsan på den man frågar och säger: Är sniden hemma? Ja! Håller han på att göra skor? Ja! Åt dig? Ja! Åt mig också? Ja! Var sätter han dina? På gulhyllan! Minna då? På dynghyllan! Då kniper man till om näsan på dem som svarat!

Nora socken.
J.A.M.-n. 1920. 400

23

Ödets lei.

Man tar ett papper och skriver man
ett i varje hörn av papperet, på fyra
flickor, som man vet att en närvarande
pojke intresserar sig för. Denne ber
man sen skriva följade ord, ett i varje
hörn,älska,förlova,gifta,hata.

Sedan får han veckla ut papperet och
se hur det utfaller.

Mora socken.
J.A.E.n. 1920.

2